

Adina Mandlová

Málem zapomenutý bratr

Známa herečka měla tři bratry, kteří jí v dětství museli na přání otce vykat. Jan a Karel pocházeli z otcova prvního manželství, Jiří a Adina z druhého. Co se s nimi stalo v dospělosti, postupně odhaluje Ondřej Suchý.

V roce 2009 mě spisovatel Josef Škvorecký vybídl, abych na základě osmnácti audiokazet soukromých rozhovorů, které natočil s herečkami Lídou Baarovou a Adinou Mandlovou, napsal o každé z nich, co dosud nebylo známo. Tak vznikly knížky *Tři životy Lídy Baarové* a *Čemu se smála Adina Mandlová?*, které jsem ještě částečně konzultoval s tehdy už nemocným přítelem. Josef Škvorecký zemřel začátkem roku 2012, druhá kniha vyšla až o tři roky později. K jejímu napsání mi nakonec dopomohla důležitá náhoda – objevil jsem v Itálii žijící poslední přímou příbuznou Adiny Ludmilu Mandlovou-Pirillo, která uchovávala v karlovarském bytě dvě krabice převážně písemností po slavné tetičce.

Zna, až když zemřel jejich bratr Jan. Byla jsem tehdy náhodou v Karlových Varech, tak jsem vzala tatínka na pohřeb a zastavili jsme se v Praze pro Jiřího. Při té příležitosti jsem poznala také jeho ženu Eugenii. Jak asi vyznívá, nebyla to příliš soudržná rodina...

O rodině Adinina bratra Karla jsem se tedy nejvíce dozvěděl od jeho dcery. O druhém bratrovi Jiřím jsem získal nelichotivá svědectví pamětníků a konečně i samotné Adiny Mandlové. Po návratu do vlasti v roce 1991 zveřejnila, že tento bratr prý na ni donášel StB (jeho krycí jméno bylo Proklatec).

Kdo však byl třetí z bratrů, nejstarší Jan? O něm jsem se dozvěděl až koncem roku 2018. Bylo to krásné překvapení začít si dopisovat s jeho blízkými!

„Dovoluji si vás oslovit v souvislosti s knihou, kterou jste napsal o Adině Mandlové. Narazila jsem na ni až nyní, když jsem ji koupila dceři jako dárek k letošním Vánocům,“ napsala mi Věra Sadílková, Janova vnučka. „V knize je zmínka, že o nejstarším bratrovi není známo mnoho informací. Chtěla bych to tímto dopisem napravit a snad to bude zájmat i paní Ludmilu Pirillo. Jan Mandl byl tatínek naší maminky, můj dědeček, měl společného tatínka s Adinou Mandlovou. Na dědu velice rádi a v dobrém vzpomínáme. Bylo to pro nás pohodové, když jednou za čas přijel za námi do Prahy.

V roce 1924 se oženil s Emilií Kuklovou a byla to pravděpodobně babička, kdo ho donutil omezit vztahy s původní rodinou. I tak byl Jan několikrát na zapřenou za Karlem v Karlových Varech. Působil jako výpravčí a pak jako inspektor drah. Byl vášnivý »ajzboňák«, znal zpaměti jízdní řád a patřil k tvůrci skupině, která jízdní řád dvakrát do roka upřesňovala.

Chvilí žil v Turnově, Cvikově, pak v Hradci – jak pracoval u dráhy, tak trochu víc putoval, kde všude, to už nevíme, jen že to byly severní a východní Čechy. Byl moc milý a nám vnučatům hodně dal. Pamatuji se, že byl trpělivý, veselý, zpíval a kouřil dýmku nebo viržinko – to jsme mu směli jako děti zapalovat a byl to věru zážitek.

Rád jezdil na kole a recitoval nám, hlavně Jana Nerudu. Jezdili jsme s ním do Čeperky (část Hradce) pro šišky na topení a i to nás moc bavilo. Byla s ním legrace – oslovoval kolemjdoucí dámy na tržnici s upozorněním „Madam, pozor, vybuchuje to v žaludku“. Měl vůbec spoustu hlášek, které si dodnes pamatujeme, například „Plný břich rád leží tich“. Nebo „alabonér šifonér“, když si něco pochvaloval, třeba dobré jídlo. Když

jsme vykonali něco mimořádného, třeba nasbírali hodně šišek, uděloval nám řád Bílého slona s černým puntíkem na zadku.

Dědeček byl také vášnivý houbař a brával nás s sebou do lesa na houby. Měl věčně dobrou náladu, nikdy jsme ho neviděli rozzlobeného nebo smutného. Nechával si své smutky, které dnes tušíme, v sobě. Rád četl, co mu přišlo pod ruku, a luštil křížovky.

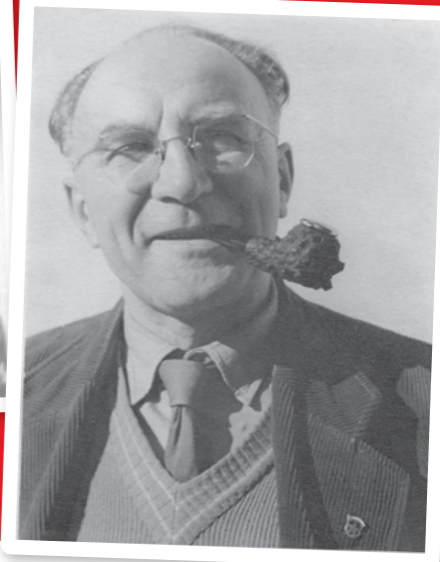
O Adině se doma nemluvalo, ale říká se, že se s dědečkem přece jen sešli, snad v roce 1968. Dědečkova žena, které jsme říkali něžná bábinka, moc něžná nebyla, byla žárlivá a přísná, s tou jsme se tolik, vlastně vůbec nezasmáli. Na rozdíl od dědy za námi do Prahy nejedla, naopak on se za námi přijížděl »vyluftovat«. Zemřel v roce 1973, bylo mu 71 let. Naše maminka Věra Urbanová, jeho dcera, zemřela v roce 2016.

Blízká příbuzná Janovy vnučky Věry Sadílkové, Vlasta Urbanová, obohatila naši korespondenci o jiné vzpomínky: „Co můj muž ví (bratr Věry Sadílkové, pozn. O. S.),

▲ Věra Mandlová, později Urbanová, dcera Jana Mandla.

Jan Mandl se svou nepostradatelnou fajfkou. ▼

tak vzájemné vztahy mezi sourozenci byly dobré, aspoň v dětství, kdy žili všichni spolu. Děda si ale vzpomínal, že když byli ještě malí, byly rozdíly mezi »starou« a »nou« rodinou. Děda s bratrem Karlem bydleli v chudším podkroví a Adina s bratrem Jiřím v hlavní části domu. Děda také vzpomínal, že tatínek trval na tom, aby on a Karel Adině vykali.

Adina pak ale poměrně brzy odešla do Prahy, Karel se odstěhoval do Karlových Varů a děda zůstal v Hradci. Navštěvovali se málo, protože bábinka generálka

o kontakty s dětmi z prvního manželství svého druhého muže nestála. Žárlivě strážila jako ostříž, aby k nim moc nedocházelo, přesto se snad několikrát všichni ve Varech sešli. Bratr Jiří snad donášel na Adinu i ostatní členy rodiny StB... Byla to ale nejspíš babička, kdo si nepřál, aby se děti v dospělosti scházely... Víc už toho asi nevíme.

Tolik ze vzpomínek vnučky nejstaršího bratra Adiny Mandlové, paní Věry Sadílkové, a její švagrové, paní Vlasty Urbanové.

Ondřej Suchý

UTAJENÉ MALIČKOSTI odhaluje Ondřej Suchý

▲ Rodný list Jana Mandla.

◀ Sourozenci Mandlovi – Karel, Jan, Jiří a nejmladší Adina na matčině klíně.

Jaro 1954 – Jan Mandl s dcerou Věrou Urbanovou a jejími dětmi – vnukem Janem a vnučkami Věrou (ta menší) a Libkou.

Jan Mandl se svou ženou Emilií a jejich dětmi – nejmenším Láďou, starším Janem a nejstarší Věrou, později Urbanovou.

Foto: archiv Ondřeje Suchého (7), archiv (1)